

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

БИЉАНА ТОМИЋ

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА ЗА ПРАВНЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ
АКРЕДИТАЦИОНОГ ТЕЛА СРБИЈЕ

Београд, 3. јуни 2009. године

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- Правила акредитације доноси Управни одбор
- Ово је треће издање Правила акредитације
- Правила акредитације:
  - Дају обавештења о акредитацији,
  - Поступку акредитације,
  - Захтевима који морају бити задовољени за добијање и одржавање акредитације,
  - Као и о правима и обавезама АТС, подносиоца пријаве и акредитованим организацијама у поступцима добијања и одржавања акредитације

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **Коме су намењена Правила:**
  - Запосленима у АТС
  - Члановима органа АТС
  - Оцењивачима АТС и
  - Запосленима у организацијама за оцењивање усаглашености

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **Правни статус АТС**
- АТС је самостална непрофитна организација коју је основала Република Србија за коју на основу законског овлашћења оснивачка права врши Влада.
- - Сходно Закону о акредитацији АТС обавља послове акредитације у интересу оснивача, тојест у јавном интересу
- АТС је регистрован у Трговинском суду
- АТС ради на основу:
  - Закона о акредитацији
  - Одлуке о оснивању
  - Статута АТС

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **Послови АТС:**
- Акредитација ЛИ, ЛЕ, КО, СТП, ССМ, сертификацију стручних лица и оцењивача ЕМАС
- Утврђује и објављује правила акредитације
- Учествује у раду европских и међународних организација за акредитацију што укључује билатералну сарадњу са другим чланицама
- Води регистар акредитованих организација и регистар акредитованих оцењивача система ЕМАС
- Организује и спроводи обуку оцењивача у области акредитације
- Организује семинаре и курсеве и врши промоцију значаја и улоге акредитације и
- Обавља и друге послове из области акредитације

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **Органи АТС**
- Управни одбор утврђује пословну политику АТС
- Савет за акредитацију – стручно саветодавно тело АТС по питањима из области акредитације
- Директор
- Надзорни одбор
- Технички комитети
- Унутрашња организација
- Финансирање

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ПОСТУПАК АКРЕДИТАЦИЈЕ**
- На сајту АТС се налазе информације о правилима акредитације, о неопходној документацији за отпочињање поступка акредитације и формулар пријаве за акредитацију
- На писани захтев ООУ АТС обезбеђује неопходну документацију за отпочињање поступка акредитације и формулар пријаве за акредитацију
- достављање пријаве за акредитацију од стране ООУ са неопходном документацијом и у писаном и у електронском облику.

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **Разматрање пријаве за акредитацију и преиспитивање ресурса АТС:**
- - пријава за акредитацију са пратећом документацијом се евидентира у АТС на прописан начин,
- - комплетност и адекватност сваке поднете пријаве за акредитацију и пратеће документације се преиспитује у АТС
- - допуна пријаве (највише два пута)
- - уколико се не може прихватити пријава због нпр. неразвијене шеме акредитације или недовољне компетентности АТС, или недостатка ресурса, или из било ког другог разлога, документација се враћа ООУ

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

• ПРИПРЕМА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ

- - Тим за оцењивање се именује тако да одговара величини ООУ и разноврсности области и обима за који се тражи акредитација
- - Тим за оцењивање сачињава водећи оцењивач, један и/или више оцењивача/техничких оцењивача и технички експерт
- - тим за оцењивање саставља надлежни менаџер предмета акредитације са помоћником директора за послове акредитације
- - на именовани тим за оцењивање АТС тражи писану сагласност од ООУ

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

• ОЦЕЊИВАЊЕ

- поступак оцењивања по поднетој и прихваћеној пријави за акредитацију спроводи именовани тим за оцењивање кроз фазе прегледа документације, оцењивања на лицу места и осведочење у спровођење поступка оцењивања усаглашености
- свака фаза може резултирати прекидом поступка акредитације
- за свако оцењивање се израђује **план** који се усаглашава са ООУ и који обавезно садржи и експлицитно навођење поступка оцењивања усаглашености који ће бити предмет осведочења

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

• ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

- прегледом документације се утврђује усаглашеност документације са захтевима референтних докумената за акредитацију за пријављену врсту, област и обим акредитације
- неусаглашености утврђене у овој фази морају бити отклоњене у задатом року, а пре спровођења оцењивача на лицу места

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

• ОЦЕЊИВАЊЕ НА ЛИЦУ МЕСТА

- спроводи се у складу са процедуром АТС за ООУ и састоји се од уводног састанка, оцењивања и завршног састанка
- на уводном састанку се саопштавају сви релевантни подаци за поступак оцењивања и даљи ток поступка акредитације, као и коначан обим акредитације за који ће се спровести оцењивање
- ООУ мора омогућити тиму за оцењивање увид у сва релевантна документа, приступ у све просторије које су у вези са пословима оцењивања усаглашености за које се тражи акредитација, као и контакте са особљем које је укључено у послове обухваћене оцењивањем

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ОЦЕЊИВАЊЕ НА ЛИЦУ МЕСТА**
- на завршном састанку ООУ се обавештава о резултатима спроведеног оцењивања, неусаглашеностима
- представници ООУ се изјашњавају о налазима оцењивања и, у случају неслагања са налазима тима за оцењивање, приговори се могу проследити АТС
- рок за отклањање не може бити дужи од **3 месеца** за почетно оцењивање, односно у свим осталим случајевима не може бити дужи од **1 месеца**
- писани извештај са оцењивања се израђује најкасније три недеље након завршеног оцењивања о којем се ООУ изјашњава писаним путем.

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ОСВЕДОЧЕЊЕ**
- - се спроводи на месту на коме се обављају услуге оцењивања усаглашености
- - број осведочених поступака мора бити репрезентативан за тражени обим акредитације
- - обезбеђење потребних осведочења је услов без којег се акредитација не може доделити
- **ОТКЛАЊАЊЕ НЕУСАГЛАШЕНОСТИ**
- - ООУ обавештава АТС писаним путем и достављањем доказа о спроведеним корективним мерама
- - Потврђивање да су неусаглашености отклоњене од стране водећег оцењивача
- - прекид поступка акредитације уколико се неусаглашености не отклоне у року

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О АКРЕДИТАЦИЈИ**
- - препорука тима за оцењивање:
- 1. да се донесе одлука
- 2. да се донесе одлука у смањеном обиму у односу на тражени
- 3. да се не донесе одлука о акредитацији
- Преглед и оцена документације и препоруке тима за оцењивање и предлог помоћника директора
- Измирење трошкова акредитације
- Доношење одлуке о акредитацији
- Директор и по потреби Комисија за акредитацију
- Уколико је ООУ задовољила прописане захтеве за акредитацију, издаје се сертификат о акредитацији са решењем о утврђеном обиму акредитације који важи **четири године**.
- Уколико је ООУ незадовољна одлуком о акредитацији може да уложи жалбу Управном одбору

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **РЕГИСТАР АКРЕДИТОВАНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА**
- АТС води **Регистар акредитованих организација** који садржи следеће податке: број, назив и адресу, (локације), име лица за контакт, датум прве и последње акредитације, подаци о обиму, подаци о променама статуса акредитације
- Регистар је јаван и доступан на интернет страници АТС
- **НАДЗОР**
- АТС спроводи активности надзора над акредитованим организацијама са циљем осигурања сталног задовољења прописаних захтева за послове за које је акредитација додељена
- Надзорне посете могу бити редовне и ванредне

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **НАДЗОР**
- Редовне надзорне посете се спроводе у интервалу од 12 месеци од додељивања акредитације
- Надзорне посете се спроводе континуално током целог периода важења акредитације
- Обављају се у складу са планом надзорних посета
- Акредитована организација је дужна да обезбеди услове за обављање надзорне посете, у супротном АТС може да предузме мере за суспензију акредитације

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ОБНАВЉАЊЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ**
- Акредитована организација која жели да обнови акредитацију писаним путем обавештава АТС о томе **најмање 6 месеци пре истека важеће акредитације**
- Поновно оцењивање се по правилу спроводи **3 месеца** пре истека важења акредитације, чиме се акредитованој организацији даје довољно времена да отклони евентуалне неусаглашености које се могу током поновног оцењивања утврдити
- Поновно оцењивање се спроводи на исти начин као и почетно оцењивање
- На основу резултата поновног оцењивања и писаног извештаја тима за оцењивање, ПДПА даје предлог директору о обнављању акредитације
- Одлуку доноси директор и по потреби комисија

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ПРОШИРЕЊЕ ОБИМА АКРЕДИТАЦИЈЕ:**
Организација се може пријавити у било које време током важења акредитације за проширење обима акредитације. Поступак се може спровести уједно са редовном надзорном посетом или поновним оцењивањем уколико је достављена пријава **3 месеца** пре термина и уколико обим не ремети битно планирано време надзорне посете
у свим осталим случајевима проширење обима се обавља кроз додатни поступак оцењивања, након чега се издаје решење о утврђеном обиму акредитације
проширење обима не утиче на рок важења акредитације
- **СМАЊЕЊЕ ОБИМА АКРЕДИТАЦИЈЕ:**
  - На захтев акредитоване организације
  - На основу препоруке тима за оцењивање из поступка оцењивања

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **СУСПЕНЗИЈА АКРЕДИТАЦИЈЕ**
- **на захтев организације** за део или укупан обим акредитације
- Тражена суспензија се може одобрити највише на 6 месеци
- У овом периоду акредитована организација треба да затражи прекид суспензије у писаној форми
- Суспензија се укида на основу резултата спроведеног оцењивања
- Трајање суспензије не утиче на рок важења акредитације
- **принудна суспензија**
  - на основу извештаја са надзорних посета и других надзорних активности
  - ова суспензија може да траје најдуже 6 месеци, да обухвати део или цео обим додељене акредитације и може се укинути на основу резултата ванредног оцењивања
  - уколико се у овом року не стекну услови за укидање суспензије АТС ће одузети акредитацију у оном обиму за који је обављена суспензија акредитације

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ОДУСТАЈАЊЕ ОД АКРЕДИТАЦИЈЕ**
- Акредитована организација може одустати од додељене акредитације из било којих разлога и у писаној форми затражити од АТС укидање акредитације
- **УКИДАЊЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ:**
- - на основу извештаја са надзорних посета и других надзорних активности
- - враћање сертификата, решења о утврђивању обима акредитације и симбола акредитације
- - предузимање свих мера у вези позивања на статус акредитације
- - ново подношење пријаве по истеку 6 месеци од укидања акредитације

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ОБАВЕЗЕ АКРЕДИТОВАНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА:**
- - омогући приступ свим релевантним подручјима рада и локацијама где се обављају послови под акредитацијом
- - стави на располагање сва документа и записе који се односе на послове под акредитацијом
- - плати трошкове акредитације
- - обавести АТС о свим променама које имају утицаја на акредитацију
- - своју акредитацију користи на начин да не угрози репутацију АТС
- - у случају било какве недоумице око коришћења акредитације затражи од АТС аутентично тумачење

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ОБАВЕЗЕ АКРЕДИТОВАНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА**
- - осигура да ни један документ о акредитацији, симбол или извештај неће бити коришћени на начин који може треће лице довести у заблуду
- - не позива се на акредитацију након укидања акредитације
- - обезбеди чување записа у вези насталих инцидентних ситуација
- - достави АТС детаље о мерама правосудних органа које су предузете против ње, а у вези пружених услуга из обима акредитације
- - детаљи у вези позивања на статус акредитације и коришћење симбола акредитације су утврђени у Правилима за коришћење симбола акредитације и позивање на акредитацију

ПРАВИЛА АКРЕДИТАЦИЈЕ

- **ОБАВЕЗЕ АТС су да обезбеди:**
- - поштовање правила акредитације
- - да се поступци оцењивања ограниче на оцену усаглашености са критеријумима за акредитацију
- - да особље које учествује у поступцима акредитације буде независно и непристрасно
- - очува поверљивост информација и података до којих се дође у поступку
- - јавну доступност ажурних информација о додељеним акредитацијама
- - правремено информисање о променама критеријума за акредитацију и
- - информације о обезбеђењу прихватљиве следивости резултата мерења у вези са обимом акредитације

